

Tàpies

Des de l'interior

21 juny – 3 novembre 2013

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Palau Nacional, Parc de Montjuïc
08038 Barcelona
www.mnac.cat

FUNDACIÓ ANTONI TÀPIES

Fundació Antoni Tàpies

Carrer Aragó, 255
08007 Barcelona
www.fundaciotapies.org

Índex

- 05 Introducció a l'exposició *Tàpies. Des de l'interior.*
- 08 Textos d'Antoni Tàpies.
- 17 Catàleg.
- 18 Biografies.
- 21 Activitats de l'exposició a la Fundació Antoni Tàpies i al Museu Nacional d'Art de Catalunya.
- 33 Activitat relacionada al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)
- 34 Llistat d'obres a la Fundació Antoni Tàpies.
- 38 Llistat d'obres al Museu Nacional d'Art de Catalunya.
- 43 Material gràfic per a premsa.

Tàpies Des de l'interior

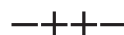
21 juny – 3 novembre 2013

FUNDACIÓ ANTONITÀPIES

Tàpies Des de l'interior

21 juny – 3 novembre 2013

FUNDACIÓ ANTONITÀPIES

Tàpies. Des de l'interior

21 de juny - 3 de novembre de 2013

Inauguració: 20 de juny de 2013, a les 18.00 h a la Fundació Antoni Tàpies i a les 19.30 h al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC). | **Comissari:** Vicent Todolí. | **Organització:** Fundació Antoni Tàpies i Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC). | **Calendari:** del divendres 21 de juny al diumenge 3 de novembre de 2013. | **Preu:** 7 €. Estudiants, 5,60€. Jubilats majors de 65 anys, gratuït. Nens i nenes, joves fins a 16 anys, persones a l'atur i Amics de la Fundació Antoni Tàpies, gratuït. | Una sola entrada és vàlida per a l'exposició a les dues seus. | **Web de l'exposició el projecte:** www.tapiesinterior.com #tapiesinterior | **App de l'exposició:** www.musguide.net

La Fundació Antoni Tàpies i el Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) proposen, en una mateixa mostra desenvolupada en dues seus, l'exposició *Tàpies. Des de l'interior*, comissariada per Vicent Todolí. Amb una selecció de prop de 140 obres, que abasten des de 1945 fins a 2011, l'exposició posa de relleu l'experimentació infatigable i fins i tot obsessiva de l'artista, i el desenvolupament de la seva iconografia i el seu vocabulari fet de signes, de matèries, de colors i d'objectes quotidians.

En la seva primera incursió en la figura d'Antoni Tàpies, Vicent Todolí ens ofereix una mirada singular a partir d'una selecció d'obres de la col·lecció personal de l'artista, complementada per treballs pertanyents a la Col·lecció de la Fundació Antoni Tàpies.

L'exposició proposa una aproximació a Tàpies no subjecta al que se sap, sinó al que es descobreix en l'itinerari del creador. Antoni Tàpies va reservar per al seu taller i per a la Fundació una part important de la seva obra. L'exposició *Tàpies. Des de l'interior*, en aquest sentit, ha estat concebuda exclusivament a partir de les obres conservades a casa de l'artista, moltes d'elles fins ara inèdites, i a la Fundació Antoni Tàpies, i concentra l'atenció principalment al voltant de dues línies de la seva extensa producció, que el mateix artista ja esmenta en la seva *Memòria personal*: d'una banda, les pintu-

res matèriques o murals, que trobarem majoritàriament a les sales del Museu Nacional d'Art de Catalunya, i, per l'altra, els objectes i materials pobres, que serà possible visitar a la Fundació Antoni Tàpies.

El projecte de Vicent Todolí pretén remarcar la llibertat que ofereix definir, com a condicions i com a límits, espais com el taller, l'habitatge i la Fundació de l'artista. Llocs propers, íntims i que acumulen obres i etapes d'Antoni Tàpies. L'exposició, per tant, no tracta d'establir un ordre en aquests treballs o de categoritzar les obres del taller, sinó que procura mantenir les seves paradoxes, les seves deixalles, les seves contradiccions i sorpreses.

“Cap a la fi de 1958, vaig incrementar molt (...) les obres realitzades amb materials considerats pobres. Vaig experimentar la necessitat d'insistir i d'aprofundir tot aquell missatge del que és insignificant, gastat o dramatitzat pel temps. Al costat de les grans composicions murals –a crits o en silenci–, els residus de cada dia. En realitat, fou la represa més conscient de temes que sovint m'havien atret. En les meves recerques havia descobert aquest matèria, que jo trobo tan carregada d'estranyes suggestions, que és el cartró. Matèria grisa, anònima, que difícilment es presta a ser manipulada i justament per això la més petita empremta de la mà el turmenta i el destrossa. Però el tros de cartró, la capsa, la tapadora, la safata (...), la roba bruta (mitjons, samarreta, calçotets...), moble vells, coses quotidianes..., no usats com una representació o tema del quadre sinó com a veritables cossos, objectes. (...) I en aquest sentit m'he vist influït o emparentat amb algun precursor dada, amb Duchamp, amb Schwitters... Però hi ha altres aspectes de la funció « ascètica », de la « sacralització » del món immediat a què m'he referit... De la « suprema identitat » del Samsara amb el Nirvana. L'ús de nous materials, del collage i de *assemblage*, es generalitzà bastant entre alguns nous artistes d'aquell moment.”

Antoni Tàpies, *Memòria Personal*, Barcelona, Ariel, 1977: p. 331

L'exposició al Museu Nacional d'Art de Catalunya

Al Museu Nacional d'Art de Catalunya l'exposició mostra l'evolució de l'obra d'Antoni Tàpies a través d'un recorregut que abraça tota la seva producció artística, des del 1945 fins al 2011. Des de les seves primeres pintures realitzades als anys quaranta, Tàpies emprèn una recerca estètica que passa per l'experimentació amb materials i formes que donaran lloc, als anys cinquanta, a una expressió pròpia, les pintures matèriques, que el faran mereixedor del reconeixement internacional.

Des de la pastositat i el gruix de la pintura dels primers anys fins a la inclusió de nous materials, com ara el vernís, el làtex i les planxes de metall de les dècades següents, la mostra palesa l'interès constant de Tàpies per la matèria amb dos enfocaments diversos però complementaris: com a rebuig del llenguatge artístic tradicional i com a sinònim de canvi i de transformació. Al llarg de l'exposició es fa visible l'experimentació infatigable de l'artista i el desenvolupament de la seva iconografia i el seu vocabulari fet de signes, de matèries, de colors i d'objectes quotidians, així com la concepció de l'obra d'art com a vehicle de la relació amb el misteri, les forces de l'univers i la naturalesa.

Es tracta d'una selecció que ofereix una visió diferent, tot acceptant la llibertat i la limitació que suposa partir únicament de tot allò que l'artista havia conservat per a ell, la seva família o la Fundació Antoni Tàpies. Un punt de vista que no pretén establir categories per a les obres sinó exposar i revelar-ne les tensions, les contradiccions i les paradoxes.

La primera exposició que presenta el Museu Nacional una vegada eliminat el límit cronològic de 1940 en el seu relat és una retrospectiva d'un dels artistes que vertebraren tota la segona meitat del segle xx. Per a Antoni Tàpies el Museu Nacional va ser un lloc essencial del seu itinerari vital, en el qual ell trobava les arrels romàniques de la seva obra.

L'exposició a la Fundació Antoni Tàpies

De manera paral·lela, a les sales de la Fundació Antoni Tàpies, el visitant trobarà una tria centrada en una sèrie d'obres del 1946 al 2009 que evidencien l'interès de Tàpies pels materials pobres i pels objectes: des de l'ús del cartó, els fils i els cordills de les obres primerenques fins a l'assemblatge i a la incorporació de l'objecte en la superfície de la tela que es fan més manifestos a partir de finals de la dècada de 1960, i que l'artista reprèn amb força a la dècada dels anys 1990 i 2000. Des de la palla, la safata de pastisser, els papers de diari fins al plat trencat, els llençols, les mantes, les portes i les finestres, Tàpies es val d'aquells materials i d'aquells objectes extrets del seu entorn immediat per convertir-los en els protagonistes de les seves obres. La tria fa evident la voluntat de Tàpies de magnificar el que es considera petit i insignificant per mostrar que tot allò que es concep com a marginal pot suggerir idees essencials.

Acompanyant l'exposició *Tàpies. Des de l'interior* es projectarà a l'auditori el documental *Tàpies*, del realitzador Clovis Prévost i produït per Maeght, amb música de Carles Santos i la col·laboració de Joan Brossa. El documental mostra el procés de realització de l'obra *Pintura amb grafismes* (1969), a la vegada que el contextualitza amb imatges de l'estudi de Barcelona i de Campins.

Textos d'Antoni Tàpies

Comunicació sobre el mur | Antoni Tàpies

*La llarga nit;
el so de l'aigua
diu el que penso.*
GOTXIKU

Sempre que m'han demanat explicacions sobre allò que anomenen les meves parets, finestres o portes, procuro aclarir immediatament que en realitat he fet menys parets, finestres o portes de les que la gent s'imagina.

La meva resposta es pot interpretar en un doble sentit. Primer, com una protesta o una invitació que les meves parets, finestres o portes –les quals, de tota manera, poden ben bé estar als meus quadres– siguin preses fonamentalment com una organització artística. En segon lloc, com una advertència del fet que aquestes imatges en les meves intencions, com en la majoria d'obres d'art, mai no han estat un fi en elles mateixes, sinó que han de ser vistes com un trampolí, com un mitjà per atènyer unes metes més llunyanes. Però la paret, la finestra o la porta –com tantes i tantes imatges que han desfilat per les meves teles– no deixen tanmateix de ser-hi i em trobo ben lluny d'intentar ara escamotejar-les. Vull dir amb això que no penso que les imatges, en les meves obres, s'hagin de considerar com una mera excusa indiferent on recolzar uns ingredients plàstics, com diuen que foren per exemple els “assumptes” per als impressionistes o *fauves*, “assumptes” dels quals, afegixen de vegades, ja s'alliberaren del tot els artistes abstractes o informalistes posteriors. Les meves parets, finestres o portes –o si més no la seva suggerència–, al contrari, continuen dretes sense eludir responsabilitats i amb tota la seva càrrega arquetípica o simbòlica.

¿Es tracta d'un retorn a l'"assumpte"? La resposta ha de ser novament ambigua. Avui sabem que en l'estructura de la comunicació artística les coses, màgicament, de vegades hi són i no hi són, apareixen i desapareixen, van d'unes a altres, s'entrellacen, desencadenen associacions... Tot és possible! Perquè tot ocorre en un camp infinitament més gran que el que delimita la mesura del quadre o d'allò que hi ha materialment en el quadre. Perquè aquest es únicament un *suport* que convida el contemplador a participar en el joc molt més ampli de les mil i una visions i sentiments: el talismà que aixeca o esfondra els murs en racons més profunds del nostre esperit, que obre i tanca de vegades les portes i les finestres en les construccions de la nostra impotència, del nostre esclavatge o de la nostra llibertat. L'"assumpte" pot trobar-se, doncs, en el quadre o pot ser únicament al cap de l'espectador.

Si he de fer la història de com es va anar concretant en mi la consciència d'aquest poder evocador de les imatges murals, m'he de remuntar molt enllà. Són records que vénen de la meva adolescència i de la meva primera joventut tancada entre els murs en què vaig viure les guerres. Tot el drama que patien els adults i totes les cruels fantasies d'una edat, que enmig de tantes catàstrofes semblava abandonada als seus propis impulsos, es dibuixaven i quedaven inscrits al meu voltant. Tots els murs d'una ciutat que per tradició familiar em semblava tan meva, foren testimoni de tots els martiris i de tots els retards inhumans que s'infligien al nostre poble.

Sens dubte, però, els records culturals n'augmentaren naturalment l'accent. I des de totes les divulgacions arqueològiques que vaig anar absorbint fins als consells de Da Vinci, des de totes les destruccions de Dadà, fins a les fotos de Brassai, contribuïren, no és pas estrany, al fet que ja les primeres obres de 1945 tinguessin alguna cosa a veure amb els *graffiti* de carrer i amb tot un món de protesta reprimida, clandestina, però plena de vida, que també circulava per les parets del meu país.

Més tard va venir "l'hora de la solitud". I en la meva menuda habitació-estudi van començar els quaranta dies d'un desert que no sé si es va acabar. Amb un acarnissament desesperat i febril vaig portar l'experimentació formal a uns graus de maníac. Cada tela era un camp de batalla on les ferides s'anaven multiplicant sempre més i més fins a l'infinit. I aleshores s'esdevingué la sorpresa. Tot aquell moviment frenètic, tota aquella gesticulació, tot aquell dinamisme inacabable, a força d'esgarrapades, de cops, de cicatrius, de divisions i subdivisions que infligia a cada mil·límetre, a cada centèsima de mil·límetre de la matèria, van fer de sobte el salt qualitatiu. L'ull ja no percebia les diferències. Tot s'unia en una massa uniforme. Allò que fou ebullició ardent es transformava ell mateix en silenci estàtic. Fou com una gran lliçó d'humilitat que rebia la supèrbia del desenfrenament.

I un dia vaig provar d'arribar directament al silenci amb més resignació, rendint-me a la fatalitat que governa tota lluita profunda. Els milions de furioses urpades es van convertir en milions de grans de pols, de sorra... Tot un nou paisatge, com en la història del qui travessa el mirall, s'obrí de cop al meu davant com per a comunicar-me la interioritat més secreta de les coses. Tota una nova geografia m'il·luminà de sorpresa en sorpresa. Suggerió de rares combinacions i estructures moleculars, de fenòmens atòmics, del món de les galàxies, d'imatges del microscopi. Simbolisme de la pols –“confondre's amb la pols, vet aquí la profunda identitat, és a dir, la profunditat interna entre l'home i la natura” (Tao te King)–, de la cendra, de la terra d'on sorgim i on tornem, de la solidaritat que neix en veure que la diferència que hi ha entre nosaltres és la mateixa que hi ha entre un gra de sorra i un altre... I la sorpresa més sensacional va ser descobrir un dia de cop i volta que els meus quadres, per primera vegada a la història, s'havien convertit en murs.

¿Per quin estrany procés havia arribat a unes imatges tan precises? ¿I per què, com a primer espectador, em van fer tremolar d'emoció? Evidentment, res no surt del no-res i tot havia de tenir una explicació. ¿Era la culminació d'un procés de fatiga causat per la proliferació d'un fàcil *tachisme* en tot el món? ¿Una reacció per sortir de tots els informalismes anàrquics? ¿Un intent d'escapar dels excessos abstractes i un afany per alguna cosa més concreta? ¿Veia amb allò la possibilitat de tocar terrenys encara més primordials, els elements més extremadament purs, més essencials de la pintura, que els mestres de la generació anterior m'havien estimulat a buscar? Potser a un altre artista tot li hauria passat més o menys desapercebut, o més o menys transitòriament. ¿Però com podia no marcar-me a mi? Estrany destí del meu nom! Semblava que es complís en mi l'estrany presagi que uns anys abans havia sentit explicar a un adepte de les ciències ocultes sobre la influència del nostre nom en el propi caràcter i en el propi destí. La qüestió és que en poc temps vaig prendre consciència d'una sèrie de possibles experiències que, en anys successius, m'apassionaren més i més i que sens dubte també van tenir els seus fruits i la seva ressonància més o menys gran en tot el món de l'art.

Quantes suggestions es poden desprendre de la imatge del mur i de totes les seves possibles derivacions! Separació, enclaustrament, mur de lamentació, de presó, testimoni del pas del temps; superfícies llises, serenes, blanques; superfícies torturades, velles, decrèpites; senyals d'empremtes humanes, d'objectes, dels elements naturals; sensació de lluita, d'esforç; de destrucció, de cataclisme; o de construcció, de sorgiment, d'equilibri; restes d'amor, de dolor, de fàstic, de desordre; prestigi romàntic de les ruïnes; aportació d'elements orgànics, formes suggerents de ritmes naturals i del moviment espontani de la matèria; sentit paisatgístic, suggerió de la unitat primordial de totes les coses; matèria generalitzada; afirmació i estimació de la cosa terrena; possibilitat de distribució variada i combinada de grans masses, sensació de caiguda,

d'esfondrament, d'expansió, de concentració; rebuig del món, contemplació interior, aniquilació de les passions, silenci, mort; esquinçaments i tortures, cossos esquartejats, restes humanes; equivalències de sons, esgarrapades, raspats, explosions, trets, cops, martelleigs, crits, ressonàncies, ecos en l'espai; meditació d'un tema còsmic, reflexió per la contemplació de la terra, del magma, de la lava, de la cendra; camp de batalla; jardí; terreny de joc; destí de l'efímer... i tantes i tantes idees que se'm van anar presentant l'una rera l'altra com les cireres que traiem d'un cistell. I tantes i tantes coses que semblava que m'emparentessin amb orgull a filosofies i savieses tan estimades per mi!

Quina gran sorpresa, per exemple, saber posteriorment que l'obra de Bodhidharma, fundador del zen, es va dir: *Contemplació del mur al Mahayana*. Que els temples zen tenien jardins de sorra formant estries o franges semblants als solcs d'alguns dels meus quadres. Que els orientals ja havien definit determinats elements o sentiments en l'obra d'art que inconscientment afloraven aleshores en el meu esperit: els ingredients Sabi, Wabi, Aware, Yugen... Que en la meditació búdica cerquen igualment el suport d'unes Kasinas consistents a vegades en terra col·locada en un marc, en un forat, en una paret, en matèria carbonitzada...

¿Pot continuar anomenant-se “murs” tot el que he fet?

Lluny del clixé que la gent es forma de l'artista, amb tot el seu bagatge de necessària originalitat, personalitat, estil, etc., que fa que les obres parlin de portes enfora, per a l'autor hi ha, primer de tot, un nucli de pensament més anònim, col·lectiu, del qual només és un modest servidor. És segurament la zona on és dipositada la saviesa que en realitat es troba sota totes les ideologies i les fatals contingències del món. És l'impuls del nostre instint de vida, de coneixement, d'amor, de llibertat, que ha estat conservat i vivificat per la saviesa de sempre. Les formes en què es concreta, sens dubte imprescindibles per a la captació dels seus missatges, són l'episodi obligat de les pròpies lleis de creixement que té l'art en cada moment donat. La imatge del mur, amb totes les seves innombrables ressonàncies, constitueix, naturalment, un d'aquests episodis. Però si té alguna importància en la història dels encadenaments estilístics, no pot ser altra que la d'haver reflectit per un moment aquest patrimoni comú que tots els homes creem en moments de profunditat durant el curs dels segles i sense el qual la cosa artística seria sempre supèrflua, banal, pretensiosa o ridícula. I on els estils, les escoles, les tendències, els ismes, les fórmules i els mateixos murs no són, per ells sols, cap garantia d'una autèntica expressió.

Antoni Tàpies, “Comunicació sobre el mur”, *La pràctica de l'art*
(Barcelona: Ariel, 1970)

Res no és mesquí | Antoni Tàpies

...perquè per tornar a néixer necessiteu morir.

Joan Salvat-Papasseit

Sovint ens fan aquelles fatídiques preguntes: ¿Què representa això? ¿Què ha volgut dir amb aquestes taques? ¿Creu que amb aquestes ratlles o aquests materials la gent comprèn les seves idees?

Generalment callem, perquè d'antuvi ja ens rendim davant la impossibilitat d'expressar en poques paraules –i encara trobar les precises– coses que a la millor hem incubat durant anys i anys. És com la resposta de Mallarmé a la damisel·la que no l'havia entès després de fer «l'esforç» de passar-se diverses hores llegint-lo. A més, també pensem: no és la meva feina, ja hi ha els crítics i els comentaristes d'art que ho poden fer. Però els remordiments que ens regala la constància de tanta gent de bona fe no deixa d'incitar-nos.

La dificultat no ve, però, solament d'això. Generalment, el qui pregunta vol saber quelcom d'una obra determinada, o fins només d'un signe o d'un fragment precís. I avui, com hem dit tantes vegades, el sentit d'una obra no es troba gairebé ni en la mateixa obra, car una obra es relaciona amb moltes altres, de pròpies i d'alienes. Explicar-ne una ja és gairebé fer tota la història de l'art del nostre temps.

Però les dificultats no fan que sigui impossible. I em consta perquè hi ha hagut autors que sobre el significat de les meves obres n'han fet anàlisis força interessants. No sempre hi he estat d'acord del tot, però sí parcialment d'acord. (...)

Faré doncs l'esforç pensant en els qui tantes vegades m'ho han demanat. Per convèncer-los també que no hi fa res si al final ens quedem com abans, perquè tot plegat té una importància molt relativa. Les dificultats, a més, és fàcil que vagin creixent per a mi al llarg de l'anàlisi i que arribi potser un moment en què ja no sapiguem de quina obra parlem. I, per damunt de tot, perquè si no s'entra en el «joc» amb una predisposició especial, no hi haurà explicacions que valguin i un s'ho passarà sempre malament.

Això últim és en realitat el primer i decisiu pas de l'anàlisi. És com la condició prèvia que ha de tenir el qui es disposa a assistir a una sessió de prestidigitació, de màgia.

Com diu Olivier Lacombe, la imatge dels prestigis del màgic és molt escaient per a explicar els «poders» de l'artista, ja que conté igualment aquest element de presència i d'ambigüïtat entre el real i l'irreal. I si un no es deixa «enredar» per aquests prestigis que constitueixen la convenció anomenada art, ja no cal tirar endavant.

Vegi's, si no, què li passa a l'espectador que entra a la sala dels jocs de mans només amb la preocupació de descobrir la trampa. Com més trampes coneix, més estúpid se li fa l'espectacle, perquè en realitat tot allò no és res de res: un pur engany en què només hi troben goig els innocents que es deixen enganyar. Aquesta és la gràcia justament. I quina gràcia! I quina poesia! Tot aquell cerimonial, tots aquells moviments, tots aquells colors, tota aquella puresa essencial de dir-nos que les coses ara hi són i ara no hi són, que les bèsties i els objectes es transformen mantenint-se ells mateixos, que es multipliquen, que es fonen, que creixen i que decreixen. Que els peixos es tornen ocells, que el buit d'un bagul esdevé jove princesa, que el vent d'un ventall fa créixer flors o que surten diners dels nassos dels més incrèduls.

Els extremorientals, com en tantes coses, en saben un bon tros, de tot això. Els japonesos, per exemple, saben molt bé que l'objecte d'art ha d'estar embolcallat d'una certa cerimònia i d'un cert misteri reverenciós perquè compleixi bé la seva funció. Per això tot ho tenen desat i amagat i ho treuen solament quan estem disposats a donar-hi tota la importància necessària. Aleshores surt primer una caixa de fusta, que és admirable en tota la seva senzillesa, i que cal contemplar. De dintre es treu un paquet fet d'una tela preciosa, anusada i plegada ja amb un art exquisit. El misteri i l'expectació creixen junt amb l'admiració per tot. És l'emoció de veure, com si fos la primera vegada, la pura existència de les coses. Un nou embolcallament. I després del llarg suspense ens apareix tota la bellesa d'una fràgil ceràmica enfollidora malgrat la seva simplicitat. És tot un cosmos, tot l'univers fet presència, que cal dipositar sacramentalment en una mena d'altar, aïllat de tot. Cal seure davant d'ell amb devoció: requereix meditar-hi, cal descobrir-hi, de mica en mica, tot el que el seu autor hi ha posat d'intimitats i de grandeses, de sentiments i d'ideals. I fins i tot té molta importància la seva trencadissa efimeritat –com també en té el paper o la seda de totes les pintures orientals, o l'art dels seus rams de flors–, la qual ens estimula encara més a l'amorosa cura i a la vigilant atenció, a estimar les coses en la seva mortalitat, a comprendre que tot ha de canviar irremissiblement.

Deu ser perquè jo també pateixo aquest amor per les coses fugisseres que sempre m'ha semblat absurd en l'art occidental tot el que representi el contrari: l'abundància o la fabricació en sèrie, els materials massa sòlids o massa tecnificats. I potser perquè crec també en el «ritual» de la contemplació –és a dir, del saber llegir–, que se'm fa estrany igualment aquest voler sortir l'art al carrer, com diuen ara, que li fa perdre tot el que té de joc convencional, precisament un dels seus ressorts fonamentals.

Per al científicisme, per a la tecnologia de l'abundància, per a l'amuntegament i les preses esclavitzadores de l'occidental del dos i dos fan quatre, tot això naturalment deu costar de creure. Que en un trosset d'argila de no-res s'hi arribi a veure tot l'univers...

Per començar, nosaltres ja gairebé no sabem ni tenim temps de veure les coses. Els sentits ens rellisquen sobre l'excés de preocupacions, de coloraines, d'atordiments i de sorolls que sempre ens envolten. Hem de conquerir i aprendre el més primordial: poder i saber contemplar, poder i saber concentrar-nos en allò que fem, tenir temps per a meditar, tenir un mínim de decència i de llibertat en les nostres vides, amb les hores de repòs suficients per a poder-ho practicar. Nosaltres encara no tenim aquella cambra, que els japonesos en diuen tokonoma, on aïllen i donen importància als objectes d'art, per als quals els ha estat educada la sensibilitat des de temps immemorial. És clar que, malgrat la nostra ordinària occidental i la nostra barroeria de contempladors apressats, també molts aprenem intuïtivament a posar-nos en aquell estat receptiu previ per a rebre el xoc i tot el desencadenament d'associacions d'idees que constitueixen l'emoció artística. Però el que a l'Orient és –o havia estat– relativament comú, aquí és gairebé un fenomen al qual sembla que només tinguin dret els privilegiats.

En fi... suposem, de tota manera, que com a primer pas podrem entrar en una sala d'exposicions o en un museu amb aquestes condicions prèvies més o menys desenvolupades. Si no, no caldria seguir. Mirem finalment una obra determinada meua, puix que el lector deu voler saber d'una vegada com me'n sortiré, de tot això. I n'agafarem una de «difícil» perquè la cosa tingui més gràcia. Una que ha estat discutida, de la qual algú m'ha dit que, fins i tot essent addicte meu, li és impossible de veure-hi res. Es tracta d'una obra feta amb crin vegetal, una mena de filaments de palla molt arriassats que s'acostumen a fer servir per a tapissar o per a omplir matalassos. Es titula *Palla i fusta*. (...)

Imagino que la sorpresa més gran per a l'espectador que arriba fresc, deu ser precisament el fet de trobar-se aquesta mena de munt de palla en una sala d'exposicions, on fins no fa gaire anaven a veure coses més «importantes». Si l'espectador ens ha fet la confiança dels «prestigis màgics», veurà, és clar, que l'artista ha volgut d'entrada fer «art» –ja que no es tracta d'un munt de palla en un paller, sinó que és col·locada en forma de quadre en el lloc on s'acostuma a servir l'art– amb quelcom de ben pobre. La primera pista és, doncs, que el «màgic» –l'artista en aquest cas–, aquell tradicional especialista que sempre ha estat en coses profundes de la vida, que un temps fins va ser considerat com inspirat pels mateixos déus, avui tria aquesta pobresa primordial que és la palla, com un tema digne de consideració. Altres vegades ha triat la terra, el llot, l'espai, el forat, els senyals del foc, el tros de cartó, el mur, les escombraries, els

papers de diari, la safata de pastisser, els rastres del vent, les empremtes del cos humà, els llençols, el plat trencat, els nusos, els rastres de la pluja, les petjades, els pèls, els cabells, les reixes, les esquerdes, els fils, els enruncaments, els coixins, les mantes de soldat, l'arròs i centenars d'altres coses. I avui li toca el torn a la palla.

¿Què passa, doncs? Els antics afavorits per les muses, ¿ja no pinten coses celestials? Ells que sempre havien tractat les grans solemnitats, ¿ja no glorifiquen els seus senyors ni ningú que es cregui estar en la seva gràcia? Resulta que no. Els artistes, que es consideren els éssers més refinats, els més sensibles, ja fa anys que no hi creuen, en tot això. Ni déus ni amos. Ningú no és prou important per a ells i així voldrien que ho cregués també la societat. En canvi, s'enamoren de la palla. I ara els drets de la imaginació de l'espectador poden començar a posar-se en funcionament.

Tots hem vist residus de palla en un estable. Però potser en trobar-los aquí, a l'escenari de les coses «importants», qui sap si per mecanismes arquetípics, ens faran potser ressonar en l'esperit –sortits d'allò que en diuen «l'inconscient col·lectiu»– aquells vells mites solars que justament sempre han nascut en la palla d'un estable. L'espurna dels Vedes que salta del sol i porta el foc a la terra gràcies a la palla i al buf del bou i la mula que el conserven. La saviesa màxima que s'encarna en el cos més pobre. I fins i tot en la palla barrejada amb els fems: les matèries finals on, per rar miracle, surt de nou l'origen i la força de la vida. El cercle es tanca. Reflexionar sobre la palla, sobre els fems, té potser avui alguna importància. És meditar en les coses primeres, en allò més natural, en l'origen de la força i de la vida... Per això es tracta també de recordar que en el món hi ha encara molts jaços de palla, i que l'artista s'ocupa amb més interès d'ells que dels llits dels déus o dels seus enviats o dels rics que els adoren: perquè a l'artista li sembla que aquest origen, la font de vida, l'adob que fecunda la terra, la «sal de la terra», està realment –no dic cap novetat– en els qui lluiten des de baix, en els qui dormen en la palla, ni que sigui simbòlica, d'unes barraques miserables, o en jaços de tantes presons o enmig de la pudor de fems dels estables per a «heretges» i dels camps on deixen les seves suors els qui són considerats deixalles. I tot això no és per sentimentalisme ni per cap gust «artístic» per la misèria, sinó per fer comprendre la «naturalitat primera» de la dialèctica i la lluita de totes les coses, inclosa naturalment, si es vol recordar, fins la lluita de classes. Perquè, a més, el quadre que estic descrivint té també una fusta que el divideix en dos. Dos.

Els entesos en simbolismes aplicats a l'art –encara que, prudentment, de tot això quasi mai en treguin conseqüències per a la vida pràctica– ens en dirien, és clar, moltes més coses que jo d'aquest dos: l'oposició, el conflicte, la reflexió, l'equilibri (o el desequilibri en potència), el creador i la cosa creada, el blanc i el negre, el masculí i el

femení, el yin i el yang, la vida i la mort, el bé i el mal, l'alt i el baix. En el quadre hi ha efectivament una divisió que forma l'espai de dalt i l'espai de baix. I són dos espais blancs. Blanc. El color de l'origen i de la fi, el color del qui està a punt de canviar de condició, el del silenci absolut, que –com deia Kandinsky– no és el silenci de la mort sinó el de la preparació de totes les possibilitats vivents, de totes les alegries juvenils. Dos espais blancs plens de remolins de palla que semblen voler passar de l'un a l'altre. Dues gegantesques i joves cabelleres que s'engalzen, dos pubis que es toquen. El crin, que és tremendament entortolligat, accentua aquesta sensació de moviment, d'expansió, un vertader núvol tempestuós de nervis que s'entrellaça o xoca amb un altre, el món de dalt contra el món de baix i viceversa.

Bé. És clar que tot això és tan relatiu!... I sempre hi haurà naturalment qui dirà: «Ui, ui, com s'enfila aquest home! Si aquí no hi ha res més que un manyoc de crin enganxat en una tela blanca que té una fusta vulgar al mig!» I li haurem de donar la raó. Ens ha vist la trampa. Tot l'espectacle de fet no és res, a menys que hi vulguem o hi sapiguem veure més del que hi ha. Però l'artista no per això se sent frustrat, ni el prestidigitador fracassat, ni el màgic ridiculitzat. ¿Per què –ens preguntem– ha de ser aquest espectador positivista qui precisament hi vegi clar? ¿Quins drets té per a no deixar «imaginar» lliurement els altres? Perquè realment n'hi ha d'altres, començant pel propi autor, que, davant els voluptuosos rissos de la palla partida en dos, continuen veient-hi coses i coses, i enfilant-se amunt i amunt. I diuen que sí senyor, que en el món tot està entortolligat com el crin, que també vol dir crineres de noblesa o fregalls de dona de fer feines i que també tot està com dividit en dos: la llum i l'ombra, la terra i el cel, el positiu i el negatiu..., el dualisme, en fi, i la complementaritat, com tots els processos còsmics, com la tesi i l'antítesi que es fonen en la síntesi, o en l'abraçada dels amants. Que en el que és primordial, en el més simple, en la palla i fins en els fems i en la mateixa mort, ens agradi o no, hi ha en potència tota una nova font de vida. Que el de baix, l'excrement de la societat, que està oprimat i es rebel·la contra el de dalt, té tota la raó de fer-ho i fins li ho hem d'agraciar perquè ens regala aquesta nova font de vida. Que mostrar això és essencial. Que d'aquesta lluita de nervis antagònics neix quelcom de nou. És l'acte sexual, és la revolta i és el fill...

Però tornant de nou l'orella enrere, sentim encara cridar: «Paraules, imaginacions d'un màgic impotent! Ningú no hi veurà mai tanta filosofia! És l'art de la pretensió i de la vanitat!...» I el cas és que l'autor ha de confessar, un cop més, que tenen raó, i que ell també ho creu. I que en realitat potser és per això justament, per aquesta prevenció contra la vanitat, que s'ha decidit a fer un quadre amb palla. Perquè ja no creu en res de res que avui es pugui glorificar, llevat del més elemental, el més pur, el més incontaminat i fins el més innocent... a condició també, és clar, que estigui sempre a punt

d'encendre's i de rebre l'espurna del foc solar de què hem parlat abans. Perquè veu que és solament això que conserva viu el món. Que això és la vida. I ja no vol saber mai més res de les jerarquies i de les disfresses que es posen els qui es creuen importants i que són morts. Per al pintor només hi ha un pilot de palla, i un dos. I encara un dos que és un u. I tothom té dret a dir-li, si vol, que és un farsant, que tot això és fals, que és un engany. Perquè ell també ho creu. Un quadre no és res. És una porta que condueix a una altra porta. L'art, per excel·lent que sigui, serà sempre una manifestació més de la maya, de l'engany que és tot. I la veritat que busquem no la trobarem pas mai en un quadre sinó que només apareixerà després de l'última porta que sàpiga franquejar el contemplador amb el seu propi esforç. I com més important sigui el quadre, i més importants els personatges allí pintats, i més colors i més capes de pintura hi hagi, més espès el vel que ens enfosquirà la veritat i menys trobarem el camí. (...)».

Antoni Tàpies, "Res no és mesquí" a *La pràctica de l'art*. Barcelona: Ariel, 1970.

Catàleg

Pel catàleg de *Tàpies. Des de l'interior* es va convidar a participar a teòrics que realitzen la seva primera incursió en l'obra de l'artista, a partir de la selecció proposada per Todolí. Dawn Ades i Barry Schwabsky articulen pistes de lectura d'aquestes intensitats i tensions en l'obra de Tàpies.

L'assaig de Dawn Ades s'interessa per la influència del Dadà i la violència dels poemes de Jean Arp. Com és possible que *Tríptic*, del 1948, coexisteixi amb *Capsa de cordills*, del 1946, en els seus radicalismes? Es tracta d'una sempre renovada afirmació de la llibertat, d'una sèrie de preguntes sobre l'ésser humà, d'una sensació de l'absurd de la humanitat i la influència de l'atzar, per exemple, i l'ús de qualsevol material per fer objectes. Per Tàpies, l'abraçada de l'irracional i de l'atzarós s'entrellaça amb meditacions filosòfiques sobre la naturalesa de l'home i, de manera no poc freqüent, amb la sàtira i l'humor, l'art i l'anti-art s'empenyen conjuntament, les tradicions es trenquen i els sistemes de coneixement són escrutats i desafiat, i són aquestes unes observacions que també podrien acompanyar les obres de Tàpies dels darrers anys.

Per la seva banda, Barry Schwabsky, amb el seu assaig 'Matèria en la forma de peu: Tàpies com a antiabstracte', entra al paroxisme matèric de Tàpies a partir de les dècades de 1950 i 1960: "si bé és correcte veure Tàpies com un materialista, seria erroni creure que perquè treballa amb materials i evita la representació convencional, per tant, és essencialment un pintor abstracte. El seu materialisme abasta igualment la cal·ligrafia lacerada i erràtica de l'elemental imatgeria figurativa del grafiter". A continuació, Schwabsky aborda l'obra de Tàpies a partir de la destrucció i la reconstrucció de la figura humana al davant de l'absurd de l'humanisme després de les guerres i que en Tàpies va ressorgir en el seu treball per impugnar la puresa i la finalitat del que es pot definir com a abstracció. "Tàpies", conclou Schwabsky, "va veure amb raó en el materialisme tot el que ens portarà de tornada a la terra."

Biografies

Antoni Tàpies (Barcelona, 1923-2012)

Inicia els seus tempteigs artístics durant la llarga convalescència d'una malaltia greu. La creixent dedicació al dibuix i a la pintura l'empenyen a abandonar els estudis universitaris. A la dècada de 1940 ja exposa les seves obres, de marcada personalitat, que el destaquen en la panoràmica artística del moment. És cofundador de la revista *Dau al Set* (1948).

Influït per Miró i Klee incrementa aleshores el factor iconogràfic i la temàtica màgica. De mica en mica incorpora elements geometritzants i estudis de color que desemboquen en un interès per la matèria, el qual es tradueix en teles de textura intensa i de grans possibilitats expressives i comunicatives. Amb aquestes obres Tàpies assoleix, cap a la meitat dels anys cinquanta, el reconeixement internacional.

A partir de la dècada dels seixanta incorpora nous elements iconogràfics (signes d'escriptura, elements antropomòrfics, petjades i signes que al·ludeixen a la realitat de Catalunya) i procediments tècnics (noves superfícies, ús d'objectes quotidians i del vernís). El llenguatge pictòric de Tàpies ha evolucionat des d'aleshores i ha donat com a resultat una creació plàstica diversificada i productiva admirada arreu del món.

Ha exposat al Museum of Modern Art i al Solomon R. Guggenheim Museum de Nova York, al Museum of Contemporary Art de Los Angeles, a l'Institute of Contemporary Arts i a la Serpentine Gallery de Londres, a la Neue Nationalgalerie de Berlín i a la Kunsthaus de Zurich, al Musée d'Art moderne de la Ville de Paris, al Jeu de Paume i al Centre Pompidou de París, al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid, a l'Institut Valencià d'Art Modern de València i al Museu d'Art Contemporani de Barcelona, entre molts altres.

Paral·lelament a la seva activitat artística, Antoni Tàpies ha desenvolupat una tasca d'escriptor que ha donat lloc a diverses publicacions: *La pràctica de l'art* (1970), *L'art contra l'estètica* (1974), *Memòria personal* (1977), *La realitat com a art* (1982), *Per un art modern i progressista* (1985), *Valor de l'art* (1993) i *L'art i els seus llocs* (1999).

Antoni Tàpies va crear la Fundació Antoni Tàpies el 1984 amb l'objectiu de promoure l'estudi i el coneixement de l'art contemporani, posant una atenció especial a l'anàlisi del seu paper en la formació de la consciència de l'home modern.

Vicent Todolí

Vicent Todolí va ser nomenat el 2002 director de la Tate Modern, Londres, pel Patronat de la mateixa, i a la qual es va unir a temps complet al març de 2003. Abans del seu nomenament a la Tate va ser director del Museu de Arte Contemporânea de Serralves, a Porto, Portugal.

La carrera de Vicent Todolí en les arts visuals abasta més de 20 anys, i inclou posicions com Conservador en cap (1986-1988) i després director artístic de l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM) 1988-1996, abans d'unir-se al Museu Serralves com el seu director fundador el 1996. Va ser membre del jurat i del Comitè Assessor del Carnegie International 1995 i va ser assessor de l'exposició *Futur, present, passato*, comissariada per Germano Celant, a la Biennal de Venècia de 1997.

Des del 2002 fins al 2007, va formar part de la Junta de la Fundació Internacional Manifesta. A l'actualitat, assessora el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), el Museu de Arte Contemporânea de Serralves, de Porto, la Fundació Merz, de Torí, la Fundació Botín, a Santander, Kaldor Public Art Projects, a Sidney, entre d'altres. També és membre del consell de Parasol Unit, de Londres, i la Fundació Dalí, de Figueres. A l'IVAM ha estat comissari d'exposicions d'obres d'artistes contemporanis, com John Baldessari, Richard Prince, Ruthenbeck Reiner, James Rosenquist, Richard Tuttle, Per Kirkeby, Tony Cragg, Juan Muñoz, Julião Sarmiento, Guillermo Kuitca, Cildo Meireles i Pedro Cabrita Reis.

Al Museu de Arte Contemporânea de Serralves, va ser el comissari de l'exposició inaugural de la institució, *Circa 1968*, i de les exposicions de James Lee Byars, Franz West, Gary Hill, Hamish Fulton, Baumgarten Lothar, Fischli & Weiss, Horn Roni, Claes Oldenburg i Coosje van Bruggen, Richard Hamilton / Dieter Roth i Francis Bacon. Va ser cocurador del pavelló portuguès per a la Biennal de Venècia de 2003. A la Tate Modern ha comissariat exposicions de Sigmar Polke, Robert Frank, Fischli & Weiss, i també cocomissariat *Cildo Meireles, Rodchenko i Popova: Definint el constructivisme*, *Van Doesburg* i *l'International Avant Garde*.

Va nàixer a València el 1958. La seva formació inclou estudis de postgrau en història de l'art com a Fulbright Scholar, a la Universitat de Yale i la City University de Nova York. Va ser membre ISP del Museu Whitney d'Art Americà a Nova York el 1984-1985. És *Chevalier des Arts et donis Lettres* i va rebre l'ordre de *Santiago da Espada* a Portugal en 2003.

Dawn Ades

És catedràtica d'Història i Teoria de l'Art a la Universitat d'Essex. Es va graduar a la Universitat d'Oxford i va estudiar Història de l'Art al Courtauld Institute, Universitat de Londres. Entre les exposicions que ha contribuït a organitzar s'expliquen *Dada and Surrealism Reviewed* (1978), *Salvador Dalí* a la Tate Gallery de Liverpool (1998) i *Francis Bacon, Dada i Surrealisme* a la Biennal de São Paulo (1998). Ha publicat, entre altres obres, *Francis Bacon* (1985), *Art in Latin America: The Modern Era, 1820-1980* (1993), i *Surrealism: Desire Unbound* (2001).

Barry Schwabsky

És crític d'art de *The Nation*, on ha escrit des del 2005. Els seus assajos han aparegut també en moltes altres publicacions, incloent *Flash Art* (Milan), *Artforum* i *London Review of Books and Art in America*. Els seus llibres inclouen *The Widening Circle: Consequences of Modernism in Contemporary Art*, *Vitamin P: New Perspectives in Painting* i diversos volums de poesia, sent el més recent *Book Left Open in the Rain* (Black Square Editions / The Brooklyn Rail). Schwabsky ha col·laborat en llibres i catàlegs d'artistes com Henri Matisse, Alighiero Boetti, Jessica Accionista i Gillian Wearing, i ha estat professor a la School of Visual Arts, Pratt Institute, New York University, Goldsmiths College (University of London) i Yale University.

Activitats de l'exposició a la Fundació
Antoni Tàpies i al Museu Nacional
d'Art de Catalunya

Fundació Antoni Tàpies

Clovis Prévost, *Tàpies*, 1969 | *Projecció a l'auditori*

Acompanyant l'exposició *Tàpies. Des de l'interior* es projectarà a l'auditori el documental *Tàpies*, del realitzador Clovis Prévost i produït per Maeght, amb música de Carles Santos i la col·laboració de Joan Brossa. El documental mostra el procés de realització de l'obra *Pintura amb grafismes* (1969), a la vegada que el contextualitza amb imatges de l'estudi de Barcelona i de Campins.

Calendari: del divendres 21 de juny al diumenge 3 de novembre de 2013. En projecció contínua de les 10.00 h a les 19.00 h. | **Durada:** 32 min. | **Preu:** accés inclòs amb l'entrada al museu. | **Horari reproducció:** 10.30 h; 11.05 h; 11.40 h; 12.15 h; 12.50 h; 13.25 h; 14.00 h; 14.35 h; 15.10 h; 15.45 h; 16.20 h; 16.55; 17.30 h; 18.05 h.

El dia Tàpies per a infants | *Activitats per a centres d'estiu i famílies*

En el marc de l'exposició *Tàpies. Des de l'interior*, s'ofereix als centres d'estiu la possibilitat de dedicar tot un dia a descobrir l'obra d'Antoni Tàpies a través de diverses activitats. Primerament, es realitza una visita-taller al Museu Nacional d'Art de Catalunya que conclou amb una experiència creativa a la Sala Oval sobre l'escultura *Mitjó* (Mitjó), 1991-2010, que es visitarà a la tarda, durant l'activitat a la Fundació Antoni Tàpies.

Calendari: dimecres 3, 10, 17, 24 i 31 de juliol i 4 de setembre de 2013. | **Dirigit a:** centres d'oci i grups de famílies amb reserva. | **Horari:** inici de l'activitat a les 10.00 h al Museu Nacional d'Art de Catalunya. Dinar lliure al Parc de Montjuïc de 12.00 a 14.00 h. Inici de l'activitat a la Fundació Antoni Tàpies a les 14.30 h. | Acabament a les 16.00 h a la Fundació Antoni Tàpies. | **Preu:** 140 € per grup. S'ha de fer reserva prèvia (grups@mnac.cat / 936220375). | **Observació:** es pot realitzar una sola de les dues activitats, previ avís. En aquest cas, el preu de l'activitat és de 70 € per grup.

Mirar amb les mans | *Activitat per a famílies*

Us proposem una activitat en la qual, utilitzant tots els sentits, descobrirem la importància que tenien els objectes antics i quotidians per Antoni Tàpies. La proposta comprèn una visita dinamitzada a l'exposició i també una experiència creativa.

Calendari: dijous 4 de juliol, i dissabtes 21 setembre i 26 d'octubre de 2013. | **Horari:** a les 17.00 h. | **Durada:** 1 h 30 min. | **Preu:** Adults 3 €. Nens i nenes, gratuït. Places limitades. Es recomana fer reserva prèvia (936 220 375/ grups@mnac.com). | **Grup d'edat:** nens i nenes de més de 4 anys i les seves famílies. | **Preu especial:** entrada combinada de les activitats 'Mirar amb les mans' i 'Tocar amb els ulls': adults 5 €; nens i nenes, gratuït.

Matèria i objecte | *Propostes educatives al voltant de l'obra d'Antoni Tàpies*

En el marc de l'Escola d'Estiu Rosa Sensat. A càrrec del servei educatiu de la Fundació Antoni Tàpies i el Museu Nacional d'Art de Catalunya. A partir de l'exposició *Tàpies. Des de l'interior*, el curs planteja propostes educatives que permeten una aproximació a l'artista explorant les relacions de la seva obra amb el context històric i artístic català. El curs inclou la visita a les exposicions, sessions pràctiques i un recorregut urbà.

Lloc: Fundació Antoni Tàpies i Museu Nacional d'Art de Catalunya. | **Calendari:** del 8 al 12 de juliol de 2013. | **Horari:** de 10.00 a 13.00 h. | **Durada:** 15 h. | **Dirigit a:** professorat de tots els nivells educatius. | **Organitza:** Museu Nacional d'Art de Catalunya i Fundació Antoni Tàpies, en el marc de la programació de l'Escola d'Estiu de l'Associació de Mestres Rosa Sensat. | **Inscripcions a:** www.rosasensat.org

Visites comentades

Visites comentades a la Fundació Antoni Tàpies sobre l'exposició *Tàpies. Des de l'interior*.

Calendari: dijous 11 de juliol, i dissabtes 14 setembre i 19 d'octubre de 2013. | **Horari:** a les 17.00 h. | **Durada:** 1 h i 15 min. | **Preu:** gratuït amb l'entrada a l'exposició. No cal reserva prèvia. Places limitades. Grups concertats: reserves a reserves@ftapies.com o al telèfon 932 075 862.

Tàpies a 12 veus | *Cicle de xerrades*

Tàpies a 12 veus proposa una aproximació plural a l'obra d'Antoni Tàpies a partir d'una sèrie de presentacions a càrrec de personalitats provinents d'àmbits i pràctiques molt diverses que comentaran algunes de les obres de l'exposició *Tàpies. Des de l'interior* i ens parlaran del seu

art o de temes que hi estan relacionats. Una visió personal, en dotze sessions que tindran lloc en les dues seus de l'exposició, que contribuirà a oferir noves vies d'aproximació i d'interpretació de l'obra de l'artista català.

Horari: a les 18.30 h. | **Preu:** gratuït. | **Calendari:**

Dimecres 4 de setembre de 2013, Ferran Adrià, cuiner.

Dimecres 2 d'octubre del 2013, Isona Passola, productora i directora de cinema.

Dimecres 23 d'octubre del 2013, Flavia Company, escriptora.

Dimecres 30 de octubre del 2013, Ignasi Aballí, artista visual.

Guia didàctica al voltant de l'obra d'Antoni Tàpies

| *Activitat per al professorat*

En el marc de la presentació del programa d'activitats per a públic escolar del curs 2013-2014, es donarà a conèixer una nova guia didàctica sobre l'obra d'Antoni Tàpies. La publicació pretén ser un recurs per als educadors/es que vulguin treballar l'obra d'Antoni Tàpies amb els seus alumnes. L'activitat es clourà amb una visita comentada a l'exposició *Tàpies. Des de l'interior*.

Calendari: dimecres 18 de setembre de 2013. | **Horari:** a les 18.00 h. | **Durada:** 2 h. | **Preu:** gratuït per a docents. Cal fer reserva prèvia (932 075 862 / reserves@ftapies.com).

Cafè i paraules. Antoni Tàpies i la seva obra

| *Activitat majors de 60 anys*

Activitat per a majors de 60 anys que inclou una visita comentada sobre l'obra d'Antoni Tàpies seguida d'una tertúlia amb berenar en què els participants podran intercanviar impressions.

Calendari: dijous 17 octubre de 2013. | **Horari:** a les 17.00 h. | **Durada:** 1 h 30 min. | **Preu:** 3 €. Cal fer reserva de plaça abans de les 15.00 h del dia anterior a l'activitat (932 075 862 / reserves@ftapies.com). Activitat disponible per a grups en dates convingudes.

Antoni Tàpies i l'esfera pública | *Itinerari*

Itinerari comentat que dona a conèixer algunes de les obres d'Antoni Tàpies situades a diferents institucions i espais públics de la ciutat de Barcelona, posant de manifest la vessant més social i compromesa de l'artista. El recorregut inclou la visita a les obres *Núvol i cadira* (1990) i *Mitjó* (maqueta, 1991; escultura, 2010), situades a la Fundació Antoni Tàpies; *Homenatge a Picasso* (1983), emplaçada al passeig Picasso, i *Sala de Reflexió* (1996), ubicada al campus de la Ciutadella de la Universitat Pompeu Fabra.

Calendari: diumenge 27 de octubre de 2013. | **Horari:** a les 11.00 h. | **Durada:** 2 h. | **Preu:** 5,50 €. Cal fer reserva de plaça abans de les 15.00 h del dia anterior a l'activitat (932 075 862 / reserves@ftapies.com).

Poesia d'aigua, tinta i sorra | *Tallers de pràctica artística per a adults*

Taller a càrrec dels artistes japonesos Yoshihira Hioki i Mihoko Ono. Taller de dues sessions que proposa una aproximació a l'esperit zen a partir de dues experiències: d'una banda, la creació de poemes en forma de haiku realitzats amb tinta seguint la tradició pictòrica *sumi-i*, formes creatives que provenen de la cultura japonesa, i l'altra, una experimentació plàstica que parteix de la projecció, sobre un espai buit, d'objectes i formes de la naturalesa, i que fa emergir aspectes evocadors, com la lleugeresa i l'evanescència.

Lloc: Fundació Antoni Tàpies i Casa Àsia | **Calendari:** dissabte 26 i diumenge 27 d'octubre de 2013. | **Horari:** a les 10.45 h. | **Durada:** 3 h i 15 min. (cada sessió). | **Preu:** 50 €. Amics i Amigues del Museu Nacional d'Art de Catalunya i de la Fundació Antoni Tàpies, 5% de descompte. Cal fer reserva prèvia (932 075 862 / reserves@ftapies.com). Inscripcions fins el 18 d'octubre de 2013. | **Organitza:** Fundació Antoni Tàpies i Escola de Bambú de Casa Àsia. | **Llengua:** català i castellà.

Activitats pels Amics de la Fundació Antoni Tàpies

Els Amics de la Fundació Antoni Tàpies i del Museu Nacional d'Art de Catalunya tindran entrada gratuïta als dos museus per visitar l'exposició. El programa específic d'activitats dirigit als Amics es podrà consultar a: www.fundaciotapies.org i www.amicsdelmnac.org

Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC)

Cicle de xerrades *Tàpies a 12 veus*

Una aproximació plural a l'obra d'Antoni Tàpies a partir d'una sèrie de presentacions a càrrec de personalitats provinents d'àmbits i pràctiques molt diverses que comentaran algunes de les obres de l'exposició, ens parlaran del seu art o de temes que hi estan relacionats. Una visió personal, en dotze sessions que tindran lloc a les dues seus de l'exposició, i que contribuirà a oferir noves vies d'aproximació i d'interpretació de l'obra d'aquest artista.

Lloc: Museu Nacional d'Art de Catalunya

Dimecres 26 de juny, **Frederic Amat**, artista

3 de juliol, **Valentín Roma**, historiador de l'art

17 de juliol, **Jordi Martínez Borruei**, matemàtic

24 de juliol, **Sam Abrams**, poeta, assagista, traductor i crític literari

18 de setembre, **Antoni Llana**, artista

25 de setembre, **Martí Boada**, geògraf i naturalista

9 d'octubre, **Ferran García Sevilla**, artista

16 octubre, **Joan Manuel Tresserras**, professor del Departament de Mitjans, Comunicació i Cultura de la UAB

A les 18.30 h

Preu: Gratuït

Nit Tàpies

De 20 a 22 h, entrada gratuïta a l'exposició, i de 22 a 24 h, projecció de la pel·lícula de Jim Jarmusch *The Limits of Control* (VOSE). En aquesta pel·lícula, que narra el periple per diversos indrets d'un misteriós personatge i trobades enigmàtiques, l'art hi té un paper fonamental i hi apareixen obres de Tàpies amb un final sorprenent.

Dimecres 4 de setembre

Lloc: Museu Nacional d'Art de Catalunya

Preu: Gratuït

Visites comentades

Lloc: Museu Nacional d'Art de Catalunya

Tots els dissabtes, a partir del 29 de juny

A les 11 h (castellà) i a les 12.30 h (català)

1 h i 30 min.

Gratuït amb l'entrada a l'exposició. No cal reserva prèvia. Places limitades

Reserves per a grups: 93 622 03 75 / grups@mnac.cat

Festes de la Mercè 2013

Per la Mercè, el Museu Nacional d'Art de Catalunya ofereix dues visites comentades gratuïtes a l'exposició.

Dimarts 24 de setembre

Lloc: Museu Nacional d'Art de Catalunya

A les 10.30 h (castellà) i a les 11 h (català)

1 h i 30 min.

Preu: Gratuït. Places limitades. No és possible fer reserva de plaça. Inscripcions segons l'ordre d'arribada

Activitats per a famílies

Tocar amb els ulls

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Les obres de Tàpies conviden a jugar, a mirar atentament i a pensar. Amb aquesta visita-taller us proposem posar en alerta els vostres sentits i esmolar la mirada per tocar amb els ulls els materials que formen part de l'univers únic i suggerent d'aquest artista.

Dimecres 3, 10, 17, 24 i 31 de juliol, i 4 de setembre

Diumenges 22 i 29 de setembre, i 6, 13, 20 i 27 d'octubre

A les 11.30 h

1 h i 30 min.

Adults 3 €. Infants, gratuït. Places limitades.

Preu especial entrada combinada a les dues activitats: adults 5 €; infants, gratuït

Per a infants de més de 4 anys i les seves famílies

Es recomana fer reserva prèvia: 93 622 03 75 / grups@mnac.cat

Espai educArt: *Matèria + objecte*

Espai d'interpretació i participació a l'entorn de l'obra d'Antoni Tàpies
Textures, colors, materials, objectes, paraules... En aquest espai obert a tots els públics hi trobareu un inventari d'elements que habiten l'obra d'aquest artista, un documental que us ajudarà a conèixe'l de més a prop i una proposta participativa que recull les diferents mirades del públic sobre l'exposició *Tàpies. Des de l'interior*.

Museu Nacional d'Art de Catalunya
Accés per la Sala Oval
Obert en horari del museu mentre duri l'exposició
Gratuït

Activitats de lleure per a casals d'estiu i famílies

El dia Tàpies per a nens i nenes

Oferim als casals d'estiu la possibilitat de dedicar tot un dia a descobrir l'obra d'Antoni Tàpies a través de diverses activitats. Primerament, es realitza una visita-taller al Museu Nacional d'Art de Catalunya que conclou amb una experiència creativa a la Sala Oval sobre l'escultura *Mitjó*, 1991-2010, que es visitarà a la tarda, durant l'activitat a la Fundació Antoni Tàpies.

Dimecres 3, 10, 17, 24, 31 de juliol i 4 de setembre
Per a casals de lleure i grups de famílies, amb reserva
Inici de l'activitat a les 10 h al Museu Nacional d'Art de Catalunya
Dinar lliure al Parc de Montjuïc, de 12 a 14 h
Inici de l'activitat a la Fundació Antoni Tàpies, a les 14.30 h
Finalització a les 16 h, a la Fundació Antoni Tàpies
140 € per grup. Cal realitzar reserva prèvia a 93 622 03 75 / grups@mnac.cat
Es pot realitzar tan sols una de les dues activitats. En aquest cas el preu de l'activitat és de 70 € per grup

Activitat per al professorat

***Matèria i objecte*. Propostes educatives a l'entorn de l'obra d'Antoni Tàpies. En el marc de l'Escola d'Estiu Rosa Sensat**

A partir de l'exposició *Tàpies. Des de l'interior*, el curs planteja propostes educatives que permeten una aproximació a l'artista tot explorant les relacions de la seva obra

amb el context històric i artístic català. El curs inclou la visita a les exposicions, sessions pràctiques i un recorregut urbà.

Del 8 al 12 de juliol

Fundació Antoni Tàpies i Museu Nacional d'Art de Catalunya

De 10 a 13 h

15 h

Per a professorat de tots els nivells educatius

A càrrec del servei educatiu de la Fundació Antoni Tàpies i del Museu Nacional d'Art de Catalunya

Organitzen: Museu Nacional d'Art de Catalunya i Fundació Antoni Tàpies, en el marc de la programació de l'Escola d'Estiu de l'Associació de Mestres Rosa Sensat

Inscripcions: www.rosasensat.org

Activitats per als Amics del MNAC i de la Fundació Antoni Tàpies

Els Amics dels dos museus tindran entrada gratuïta per visitar l'exposició. El programa específic d'activitats adreçades als Amics es pot consultar a: www.fundaciotapies.org i a www.amicsdelmnac.org.

#tapiesinterior digital

Compartiu la vostra mirada de l'exposició: podeu pujar les vostres fotografies de *Tàpies. Des de l'interior*:

- al grup de Flickr del Museu Nacional (groups/museunacional/)
- a internet@mnac.cat
- a Instagram amb l'etiqueta #tapiesinterior i apareixeran a www.tapiesinterior.com

Seguiu l'actualitat sobre l'exposició a Twitter (#tapiesinterior)

Aplicació mòbil: *Tàpies. Des de l'interior* a www.musguide.net

Activitat relacionada amb l'exposició al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Tàpies com a símptoma. Una modernitat sense correspondència | *Seminari*

El nom de Tàpies encarna una modernitat problemàtica. La seva obra recorre tres quartes parts del segle xx demostrant una extraordinària sintonia amb els moviments culturals que la van envoltar. Els grans museus de la modernitat, així com el relat històric de l'art del segle xx, no l'han ignorat. Però també és cert que aquestes institucions han mostrat una dificultat palesa per assumir les tensions de les que Tàpies n'és un símptoma. Havent esdevingut una icona internacional i reconegut per una tipologia d'abstracció que triomfà arreu del món, la seva modernitat estètica –mancada d'una correspondència crítica al seu propi país– segueix essent un indicador de la condició perifèrica des de la qual va sorgir.

Aquest és el debat que serà objecte del seminari internacional. Amb la participació, entre altres, de Dawn Ades, Barry Schwabsky i Xavier Antich.

Calendari: Divendres 18 i dissabte 19 d'octubre | Lloc: Museu d'Art Contemporani de Barcelona | **Preu:** Gratuït. | **Organitza:** Fundació Antoni Tàpies i Museu d'Art Contemporani de Barcelona. En col·laboració amb el Museu Nacional d'Art de Catalunya

Llistat i distribució d'obres a la Fundació Antoni Tàpies

Fils sobre cartó, 1946
(Hilos sobre cartón / Threads
on Cardboard)
Collage i pintura sobre cartó /
Collage y pintura sobre cartón /
Collage and paint on cardboard
38 × 46 cm
Teresa Barba Fàbregas,
Barcelona

Fils i argolla, 1946
(Hilos y argolla / Threads and
Ring)
Pintura i collage sobre cartó /
Pintura y collage sobre cartón /
Paint and collage on cardboard
53 × 75 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Capsa de cordills, 1946
(Caja de cordeles / Box of
Strings)
Procediment mixt sobre cartó /
Técnica mixta sobre cartón /
Mixed media on cardboard
48 × 40 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Groc amb creu blanca, 1954
(Amarillo con cruz blanca /
Yellow with White Cross)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
60 × 73 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Grafismes sobre vernís, 1955
(Grafismos sobre barniz /
Graphic Signs on Varnish)
Vernís sobre tela / Barniz sobre
tela / Varnish on canvas
73 × 92 cm
Toni Tàpies, Barcelona

*Pintura-collage amb draps i
fils*, 1955
(Pintura-collage con trapos e
hilos / Painting-Collage

with Rags and Threads)
Pintura i collage sobre tela /
Pintura y collage sobre tela /
Paint and collage on canvas
161,5 × 129,5 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Porta metàl·lica i violí, 1956
(Puerta metálica y violín / Metal
Shutter and Violin)
Pintura sobre objecte-
assemblatge / Pintura sobre
objeto-assemblage / Paint on
object-assemblage
200 × 150 × 13 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Terra i pintura, 1956
(Tierra y pintura / Earth and
Paint)
Procediment mixt sobre fusta /
Técnica mixta sobre madera /
Mixed media on wood
33,5 × 67,5 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Composició, 1959
(Composición / Composition)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
50 × 73 cm
Teresa Barba Fàbregas,
Barcelona

Pintura sobre fusta, 1960
(Pintura sobre madera /
Painting on Wood)
Pintura sobre fusta / Pintura
sobre madera / Paint on wood
51 × 99 × 6 cm
Toni Tàpies, Barcelona

Fusta pintada i rascada, 1960
(Tabla pintada y rascada /
Painted and Scraped Wood)
Pintura sobre fusta / Pintura
sobre tabla / Paint on wood
45 × 99 cm

Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Tela encolada, 1961
(Glued Fabric)
Pintura sobre lona encolada
sobre tela / Paint on sailcloth
glued on canvas
195 × 170 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Pintura-bastidor, 1962
(Stretcher-Painting)
Procediment mixt sobre
tela al revés / Técnica mixta
sobre tela al revés /
Mixed media on back-to-
front canvas
147 × 118 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Relleu amb cordes, 1963
(Relieve con cuerdas / Relief
with Strings)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
148,5 × 114 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Tela blanca amb cartó cosit,
1963
(Tela blanca con cartón cosido
/ White Canvas with Sewn
Cardboard)
Assemblatge sobre tela /
Assemblage sobre tela /
Assemblage on canvas
100 × 100 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

*Pintura sobre isorel i collage
blanc*, 1964
(Pintura sobre isorel y collage
blanco / Paint on Masonite
and White Collage)
Procediment mixt sobre isorel /
Técnica mixta sobre isorel /
Mixed media on masonite

130 × 97 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Matèria sobre mirall, 1964
(Materia sobre espejo / Matter
on a Mirror)
Procediment mixt sobre mirall /
Técnica mixta sobre espejo /
Mixed media on mirror
39 × 51 cm
Teresa Barba Fàbregas,
Barcelona

Paper d'embalar, 1964
(Papel de embalar / Wrapping
Paper)
Pintura i llapis sobre paper /
Pintura y lápiz sobre papel /
Paint and pencil on paper
91 × 58 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Safata petita, 1964
(Bandeja pequeña / Small Tray)
Pintura sobre cartó / Pintura
sobre cartón / Paint on
cardboard
27 × 35 cm
Teresa Barba Fàbregas,
Barcelona

Papers de diari amb signe, 1964
(Papeles de periódico con signo
/ Newsprint with Sign)
Pintura i collage sobre tela /
Pintura y collage sobre tela /
Paint and collage on canvas
92 × 73 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Matèria en forma de peu, 1965
(Materia en forma de pie /
Matter in the Form of a Foot)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
130 × 162 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Siluetes de tisores, 1966
(Silueta de tijeras / Scissor
Outline)
Vernís i llapis sobre paper kraft
/ Barniz y lápiz sobre papel
kraft / Varnish and pencil on
kraft paper
116,5 × 62,5 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Arc blanc sobre fusta, 1967
(Arco blanco sobre madera /
White Arc on Wood)
Procediment mixt sobre fusta /
Técnica mixta sobre tabla /
Mixed media on wood
170 × 195 cm
Miquel Tàpies, Barcelona

Verd-blau palla, 1968
(Verde-azul paja / Green-Blue
Straw)
Procediment mixt sobre fusta /
Técnica mixta sobre madera /
Mixed media on wood
89 × 116 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Bastidor cobert amb plàstic,
1968
(Bastidor cubierto con
plástico / Frame Covered
with Plastic)
Pintura i assemblatge sobre
tela al revés / Pintura
y assemblage sobre tela
al revés / Paint and
assemblage
on inside-out canvas
46 × 55 cm
Clara Tàpies, Barcelona

Palla i fusta, 1969
(Paja y madera / Straw and
Wood)
Assemblatge sobre tela /
Assemblage sobre tela /
Assemblage on canvas
150 × 116 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Cobert de plàstic, 1969
(Cubierto de plástico / Cover
with Plastic)
Pintura i assemblatge sobre tela
/ Pintura y assemblage sobre
tela / Paint and assemblage on
canvas
118 × 80 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Caixó de serradures, 1969
(Cajón de serrín / Sawdust Box)
Llapis sobre objecte-
assemblatge / Lápiz sobre
objeto-assemblage / Pencil on
object-assemblage
26,5 × 46,5 × 47 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Catifa, 1970
(Alfombra / Rug)
Pintura i collage sobre tela /
Pintura y collage sobre tela /
Paint and collage on canvas
146 × 114 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Cartó amb matèria i paper,
1970
(Cartón con materia y papel
/ Cardboard with Matter and
Paper)
Procediment mixt sobre cartó
/ Técnica mixta sobre cartón /
Mixed media on cardboard
105 × 75,5 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Taula capgirada, 1970
(Mesa invertida / Upset Table)
Pintura i llapis sobre objecte /
Pintura y lápiz sobre objeto /
Paint and pencil on object
215 × 183 × 40 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Cadira i roba, 1970
(Silla y ropa / Chair and
Clothes)
Objecte-assemblatge / Objeto-
assemblage / Object-assemblage
94 × 76 × 63 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Pila de plats, 1970
(Pila de platos / Pile of Plates)
Objecte-assemblatge / Objeto-
assemblage / Object-assemblage
40 × 23 × 23 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Farcell, 1970
(Hato / Bundle)
Pintura sobre objecte-
assemblatge / Pintura sobre
objeto-assemblage / Paint on
object-assemblage
75 × 55 × 45 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Pantalons sobre bastidor, 1971
(Pantalones sobre bastidor /
Trousers on Stretcher)
Pintura i assemblatge sobre tela
al revés / Pintura y assemblage

- sobre tela al revés / Paint and assemblage on reversed canvas
130 × 195 cm
Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
- Fusta amb samarreta*, 1971
(Madera con camiseta / Wood with Vest)
Llapis i collage sobre assemblatge de fustes / Lápiz y collage sobre assemblatge de maderas / Pencil and collage on wood assemblages
232 × 276 cm
Clara Tàpies, Barcelona
- Ganivet i trossos de cartó*, 1971
(Cuchillo y trozos de cartón / Knife and Pieces of Cardboard)
Collage i llapis sobre tela / Collage y lápiz sobre tela / Collage and pencil on canvas
124 × 146 cm
Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
- Gran blanc amb llauna blava*, 1972
(Gran blanco con lata azul / Large White with Blue Tin)
Pintura i assemblatge sobre tela / Pintura y assemblatge sobre tela / Paint and assemblatge on canvas
200 × 275 × 11 cm
Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
- Tela amb un clau*, 1973
(Tela con un clavo / Cloth with a Nail)
Assemblatge sobre tela / Assemblatge sobre tela / Assemblatge on canvas
82 × 126 cm
Clara Tàpies, Barcelona
- Tovallons plegats*, 1973
(Servilletas dobladas / Folded Napkins)
Pintura, llapis i collage sobre fusta / Pintura, lápiz y collage sobre madera / Paint, pencil and collage on wood
65 × 100 cm
Toni Tàpies, Barcelona
- Telegrama*, 1974
(Telegram)
Procediment mixt sobre tela / Técnica mixta sobre tela / Mixed media on canvas
- 130 × 195 cm
Toni Tàpies, Barcelona
- Mans i bastó*, 1975
(Manos y bastón / Hands and Cane)
Procediment mixt i assemblatge sobre fusta / Técnica mixta y assemblatge sobre madera / Mixed media and assemblatge on wood
162 × 130 cm
Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Roba i 7*, 1975
(Ropa y 7 / Cloth and 7)
Pintura i collage sobre tela / Pintura y collage sobre tela / Paint and collage on canvas
92 × 146 cm
Miquel Tàpies, Barcelona
- Manta amb banda blanca*, 1976
(Manta con banda blanca / Blanket with White Strip)
Procediment mixt sobre manta encolada sobre tela / Técnica mixta sobre manta encolada sobre tela / Mixed media on blanket pasted on canvas
194 × 148,5 cm
Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Creu de cartó*, 1976
(Cruz de cartón / Cardboard Cross)
Pintura acrílica sobre cartó / Pintura acrílica sobre cartón / Acrylic paint on cardboard
124 × 124 cm
Teresa Barba Fàbregas, Barcelona
- Fusta i finestres*, 1976
(Madera y ventanas / Wood and Windows)
Pintura sobre fusta i assemblatge / Pintura sobre madera y assemblatge / Paint on wood and assemblatge
203 × 348 cm
Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
- Tres radiografies*, 1978
(Tres radiografías / Three X-Rays Films)
Pintura i collage sobre tela / Pintura y collage sobre tela / Paint and collage on canvas
- 100 × 282 cm
Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Paper guixat i collage*, 1978
(Papel garabateado y collage / Scribbled-on Paper and Collage)
Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood
130 × 97 cm
Teresa Barba Fàbregas, Barcelona
- Portes i fletxes*, 1987
(Puertas y flechas / Doors and Arrows)
Pintura, vernís i assemblatge sobre tela / Pintura, barniz y assemblatge sobre tela / Paint, varnish and assemblatge on canvas
195,5 × 330 cm
Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Signes*, 1991
(Signos / Signs)
Pintura sobre tèxtil sintètic / Pintura sobre textil sintètic / Paint on synthetic fabric
341 × 156 cm
Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
- Jhana*, 1992
Pintura i assemblatge sobre escuma muntada sobre fusta / Pintura y assemblatge sobre espuma montada sobre madera / Paint and assemblatge on foam mounted on wood
275 × 200 cm
Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Somier sobre rombe*, 1993
(Somier sobre rombo / Bed Base on Rhomb)
Pintura i assemblatge sobre tela / Pintura y assemblatge sobre tela / Paint and assemblatge on canvas
282 × 282 × 8 cm
Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Capsa*, 1993
(Caja / Box)
Procediment mixt i assemblatge sobre fusta / Técnica mixta y assemblatge sobre madera / Mixed media and assemblatge on wood

300 × 225 × 9,5 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Transfiguració, 1994
(Transfiguración /
Transfiguration)
Pintura, vernís i collage sobre
tela / Pintura, barniz y collage
sobre tela / Paint, varnish and
collage on canvas
402 × 200 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Argolla i matèria, 1994
(Argolla y materia / Ring and
Material)
Procediment mixt i collage
sobre planxa metàl·lica /
Técnica mixta y collage sobre
plancha metálica /
Mixed media and collage on
metal sheet
187 × 97 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Porta roja, 1995
(Puerta roja / Red Door)
Procediment mixt i assemblatge
sobre fusta / Técnica
mixta y assemblage sobre
madera / Mixed media
and assemblage on wood
155,5 × 114 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Dukkha, 1995
Procediment mixt i assemblatge
sobre fusta / Técnica
mixta y assemblage sobre
madera / Mixed media
and assemblage on wood
195,5 × 296 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Tres portes, 1995
(Tres puertas / Three Doors)
Pintura i assemblatge sobre
fusta / Pintura y assemblage
sobre madera / Paint and
assemblage on wood
230 × 175 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Natura, 1996
(Naturaleza / Nature)
Pintura, vernís, gratatge i
assemblatge sobre fusta /

Pintura, barniz, grattage y
assemblage sobre madera
/ Paint, varnish, grattage y
assemblage on wood
170 × 137 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Medi-missatge, 1999
(Medio-mensaje / Medium-
Message)
Pintura, collage i assemblatge
sobre fusta / Pintura,
collage y assemblage sobre
madera / Paint, collage
and assemblage on wood
283 × 283 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

19 boques, 2001
(19 bocas / 19 Mouths)
Pintura, vernís, llapis
i collage sobre fusta /
Pintura, barniz, lápiz
y collage sobre madera /
Paint, varnish, pencil
and collage on wood
200 × 175 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona
Coneixement i amor, 2002
(Conocimiento y amor /
Knowledge and Love)
Pintura, collage i assemblatge
sobre fusta / Pintura,
collage y assemblage sobre
madera / Paint, collage
and assemblage on wood
175 × 200 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Palet, 2002
(Palé / Pallet)
Pintura sobre objecte / Pintura
sobre objeto / Paint on object
92 × 76 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Composició amb parpella,
2004
(Composición con párpado /
Composition with Eyelid)
Procediment mixt i assemblatge
sobre fusta / Técnica
mixta y assemblage sobre
madera / Mixed media
and assemblage on wood
195 × 130 × 45 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Sedàs, 2008
(Cedazo / Sieve)
Procediment mixt i collage
sobre fusta / Técnica mixta y
collage
sobre madera / Mixed media
and collage on wood
200 × 225 × 12 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Matèria i diaris, 2009
(Materia y periódicos / Matter
and Newspapers)
Procediment mixt i collage
sobre fusta / Técnica mixta y
collage sobre madera / Mixed
media and collage on wood
130 × 194 cm
Col·lecció privada. Cortesia
Timothy Taylor Gallery,
Londres / Colección privada.
Cortesía Timothy Taylor
Gallery, Londres / Private
Collection. Courtesy
Timothy Taylor Gallery, London

Llistat i distribució d'obres al Museu Nacional d'Art de Catalunya

Home, 1945
(Hombre / Man)
Oli sobre tela / Óleo sobre
tela / Oil on canvas
54,5 × 45 cm
Miquel Tàpies, Barcelona

Composició amb figures, 1945
(Composición con figuras /
Composition with Figures)
Oli sobre tela / Óleo sobre tela /
Oil on canvas
61 × 50 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Figura amb pits i ventre, 1945
(Figura con pechos y vientre /
Figure with Breasts and Belly)
Oli sobre tela / Óleo sobre tela /
Oil on canvas
46 × 38 cm
Clara Tàpies, Barcelona

Zoom, 1946
Oli i blanc d'Espanya
sobre tela / Óleo y
blanco de España sobre
tela / Oil and whiting
on canvas
65 × 54 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Personatge, 1946
(Personaje / Personage)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
62 × 51 cm
Toni Tàpies, Barcelona

Dues figures, 1947
(Dos figuras / Two Figures)
Oli sobre tela / Óleo sobre tela /
Oil on canvas
91,5 × 72,5 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Figura sobre fusta cremada,
1947
(Figura sobre madera
quemada / Figure on Burnt
Wood) Procediment mixt
sobre fusta / Técnica mixta
sobre madera / Mixed
media on wood
76,5 × 64,5 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Personatge, 1947
(Personaje / Personage)
Oli sobre tela / Óleo sobre
tela / Oil on canvas
65 × 54 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Personatge amb gats, 1948
(Personaje con gatos /
Personage with Cats)
Oli sobre tela /
Óleo sobre tela /
Oil on canvas
116 × 89 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Tríptic, 1948
(Tríptico / Triptych)
Oli sobre tela / Óleo sobre tela /
Oil on canvas
97 × 65 / 97 × 130 / 97 × 65 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Desig, 1953-1954
(Deseo / Desire)
Oli i vernís sobre paper encolat
sobre tela /
Óleo y barniz sobre papel
encolado sobre tela /
Oil and varnish on paper glued
to canvas
101 × 48,5 cm
Teresa Barba Fàbregas,
Barcelona

Gris. N. XXXII, 1954
(Gris. N.º XXXII / Grey. No.
XXXII)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
46 × 38 cm
Teresa Barba Fàbregas,
Barcelona

Tres taques sobre espai gris,
1957
(Tres manchas sobre espacio
gris / Three Marks on Grey
Space)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
146 × 89 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Gris amb dues taques negres.
N. XCII, 1959
(Gris con dos manchas negras.
N.º XCII /
Grey with Two Black Marks. No.
XCII)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
81 × 100 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Tot blanc amb arcs, 1960
(Todo blanco con arcos / All
White with Arcs)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
146 × 114 cm
Toni Tàpies, Barcelona

Marró uniforme, 1960
(Marrón uniforme / Uniform
Brown)
Procediment mixt sobre tela
encolada sobre fusta / Técnica

mixta sobre tela encolada
sobre madera / Mixed media
on canvas glued to wood
60 × 73 cm
Clara Tàpies, Barcelona

Llit marró, 1960
(Cama marrón / Brown Bed)
Procediment mixt sobre tela
muntada sobre fusta / Técnica
mixta sobre tela montada sobre
madera / Mixed media
on canvas mounted on wood
195 × 130 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

*Forma negra sobre quadrat
gris*, 1960
(Forma negra sobre cuadrado
gris / Black Form on Grey
Square)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
162 × 162 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Blanc i ocre sobre marró, 1961
(Blanco y ocre sobre marrón /
White and Ochre on Brown)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
199,5 × 175 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Petit relleu ocre, 1961
(Pequeño relieve ocre / Small
Ochre Relief)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
65 × 54 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Ocre-gris sobre marró, 1962
(Ocre-gris sobre marrón /
Ochre-Grey over Brown)
Procediment mixt sobre
tela / Técnica mixta
sobre tela / Mixed media
on canvas
260 × 195 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona.
Donació / Donación / Donation
Mr. i Mrs. / Mr. y Mrs. / Mr and
Mrs. David K. Anderson

Matèria, 1962
(Materia / Matter)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
175 × 200 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

*Gran matèria amb papers
laterals*, 1963
(Gran materia con papeles
laterales / Large Matter with
Lateral Papers)
Procediment mixt sobre tela
encolada sobre fusta / Técnica
mixta sobre tela encolada sobre
madera / Mixed media
on canvas pasted on wood
260 × 195 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Quatre forats, 1963
(Cuatro agujeros / Four Holes)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
100 × 81 cm
Teresa Barba Fàbregas,
Barcelona

*Roig i negre amb zones
arrencades*, 1963-1965
(Rojo y negro con zonas
arrancadas / Procediment
mixt sobre tela / Técnica
mixta sobre tela / Mixed
media on canvas
162,5 × 162,5 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Composició de llit blanc, 1964
(Composición de la cama
blanca / Composition of the
White Bed)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela / Mixed
media on canvas
131 × 195 cm
Toni Tàpies, Barcelona

Blau emblemàtic, 1971
(Azul emblemático /
Emblematic Blue)
Procediment mixt sobre
fusta / Técnica mixta sobre
madera / Mixed media
on wood
162 × 130 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

*A la memòria de Salvador Puig
Antich*, 1974
(A la memoria de Salvador
Puig Antich / In Memory of
Salvador Puig Antich)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
200 × 300 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Dos blancs sobre fosc, 1979
(Dos blancos sobre oscuro /
Two Whites on Dark)
Pintura sobre tela / Paint on
canvas
162 × 162 cm
Antoni Tàpies i Família, SA,
Barcelona

Vernís rascat, 1983
(Barniz raspado / Scraped
Varnish)
Pintura, vernís i gratatge sobre
tela / Pintura, barniz y grattage
sobre tela / Paint, varnish and
grattage on canvas
162 × 130 cm
Clara Tàpies, Barcelona

Pintura del collage vermell,
1984
Pintura del collage rojo /
Painting of the Red Collage)
Pintura i collage sobre tela /
Pintura y collage sobre tela /
Paint and collage on canvas
200 × 276 cm
Toni Tàpies, Barcelona

Díptic de vernís, 1984
(Díptico de barniz / Diptych in
Varnish)
Pintura i vernís sobre tela /
Pintura y barniz sobre tela /
Paint and varnish on canvas
220 × 542 cm
Fundació Antoni Tàpies,
Barcelona

Grafismes sobre gris, 1985
(Grafismos sobre gris / Graphic
Signs on Grey)
Procediment mixt sobre tela /
Técnica mixta sobre tela /
Mixed media on canvas
162,5 × 130 cm
Toni Tàpies, Barcelona

Díptic amb dues formes corbes,
1988
(Díptico con dos formas curvas

- / Diptych with Two Curved Forms)
 Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood
 200 × 351 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Infinit*, 1988
 (Infinito / Infinite)
 Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood
 250 × 300 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Montseny-Montnegre*, 1988
 Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood
 195 × 390 cm
 Clara Tàpies, Barcelona
- Dos peus sobre gris*, 1989
 (Dos pies sobre gris/ Two Feet on Grey)
 Pintura sobre tela / Paint on canvas
 200 × 300 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Matèria rosada*, 1991
 (Materia rosada / Pink Material)
 Procediment mixt sobre tela / Técnica mixta sobre tela / Mixed media on canvas
 225 × 200 cm
 Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
- Parla, parla*, 1992
 (Habla, habla / Speak, Speak)
 Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood
 200 × 300 cm
 Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
- Díptic roig*, 1992
 (Díptico rojo / Red Diptych)
 Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood
 276 × 400 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- A damunt quadrícula*, 1992
 (A sobre cuadrícula / A on Grid)
 Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood
 146 × 114 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Dharmakaya*, 1993
 Pintura, vernís i collage sobre tela / Pintura, barniz y collage sobre tela / Paint, varnish and collage on canvas
 225,5 × 300,5 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Metall i ampolla*, 1993
 (Metal y botella / Metal and Bottle)
 Pintura i assemblatge sobre planxa metàl·lica muntada sobre fusta / Pintura y assemblage sobre plancha metálica montada sobre madera / Paint and assemblage on metal sheet mounted on wood
 200 × 400 × 14 cm
 Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
- Matèria-mirall*, 1993
 (Materia-espejo / Material-Mirror)
 Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood
 220 × 200 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Nut*, 1994
 Procediment mixt i collage sobre fusta / Técnica mixta y collage sobre madera / Mixed media and collage on wood
 260 × 160,5 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Dos coixins*, 1994
 (Dos almohadas / Two Pillows)
 Procediment mixt i collage sobre fusta / Técnica mixta y collage sobre madera / Mixed media and collage on wood
 300 × 450 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Embolcall*, 1994
 (Envoltorio / Wrapping)
 Procediment mixt i assemblatge sobre fusta / Técnica mixta y assemblage sobre madera / Mixed media and assemblage on wood
 250 × 300 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Quatre parts*, 1995
 (Cuatro partes / Four Parts)
 Procediment mixt, collage i assemblatge sobre fusta / Técnica mixta, collage y assemblage sobre madera / Mixed media, collage and assemblage on wood
 270,5 × 440 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Cuixes*, 1995
 (Muslos / Thighs)
 Procediment mixt i collage sobre fusta / Técnica mixta y collage sobre madera / Mixed media and collage on wood
 225 × 220,5 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Vermell*, 1995
 (Rojo / Red)
 Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood
 89 × 116 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Graffiti*, 1995
 Pintura i collage sobre fusta / Pintura y collage sobre madera / Paint and collage on wood
 313 × 160 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Atman*, 1996
 Pintura i llapis sobre fusta / Pintura y lápiz sobre madera / Paint and pencil on wood
 200 × 350,5 cm
 Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
- Portes cobertes*, 1996
 (Puertas cubiertas / Covered Doors)
 Procediment mixt i collage sobre fusta / Técnica mixta y

collage sobre madera / Mixed media and collage on wood 220,5 × 270,5 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	Técnica mixta sobre madera / Mixed media on canvas 200 × 200 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	látex y assemblage sobre madera / Paint, latex and assemblage on wood 250 × 380 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona
<i>Cos i filferros</i> , 1996 (Cuerpo y alambres / Body and Wires) Pintura i assemblatge sobre fusta / Pintura y assemblage sobre madera / Paint and assemblage on wood 162,5 × 260,5 cm Fundació Antoni Tàpies, Barcelona	<i>Terra negra</i> , 2003 (Tierra negra / Black Earth) Procediment mixt i assemblatge sobre fusta / Técnica mixta y assemblage sobre madera / Mixed media and assemblage on wood 250 × 300 × 40 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	
<i>Colador i tassa</i> , 1998 (Colador y taza / Strainer and Cup) Procediment mixt i collage sobre fusta / Técnica mixta y collage sobre madera / Mixed media and collage on wood 175 × 200 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	<i>Mitjà hàbil n. 8.125</i> , 2004 (Medio hábil n.º 8.125 / Clever Medium no. 8,125) Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood 300 × 250 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	
<i>Diamant</i> , 2000 (Diamante / Diamond) Pintura i gratatge sobre fusta / Pintura y grattage sobre madera / Paint and grattage on wood 150 × 150 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	<i>Quatre xifres</i> , 2004 (Cuatro cifras / Four Figures) Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood 200 × 200 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	
<i>Cos amb tres ics</i> , 2001 (Cuerpo con tres equis / Body with Three Xs) Pintura i vernís sobre fusta / Pintura y barniz sobre madera / Paint and varnish on wood 89 × 116 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	<i>Sóc terra</i> , 2004 (Soy tierra / I Am Earth) Procediment mixt sobre tela / Técnica mixta sobre tela / Mixed media on canvas 175 × 200 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	
<i>Palet partit</i> , 2002 (Palé partido / Split Pallet) Procediment mixt i assemblatge sobre fusta / Técnica mixta y assemblage sobre madera / Mixed media and assemblage on wood 220 × 317 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	<i>Cos sobre fusta</i> , 2005 (Cuerpo sobre madera / Body on Wood) Procediment mixt sobre fusta / Técnica mixta sobre madera / Mixed media on wood 225 × 200 cm Antoni Tàpies i Família, SA, Barcelona	
<i>Composició amb terra</i> , 2003 (Composición con tierra / Composition with Earth) Procediment mixt sobre fusta /	<i>Assemblatge amb porta</i> , 2006 (Assemblage con puerta / Assemblage with Door) Pintura, látex i assemblatge sobre fusta / Pintura,	

Material per a premsa

Als apartats de premsa de les web dels dos museus es troba disponible la informació gràfica i documental. També trobareu informació a la web de l'exposició: www.tapiesinterior.com #tapiesinterior

App de l'exposició: www.musguide.net

Codi QR de l'App de l'exposició:

Més informació

Daniel Solano | Dept. Comunicació | Fundació Antoni Tàpies
Carrer Aragó, 255 | 08007 Barcelona | Tel +34 934 870 315
press@ftapies.com | <http://fundaciotapies.org>

Charo Canal | Responsable Oficina de Premsa |
MNAC - Museu Nacional d'Art de Catalunya | Palau Nacional, Parc de Montjuïc
08038 Barcelona | Tel (34) 936 220 360
[charo.canal @ mnac.cat](mailto:charo.canal@mnac.cat) | <http://www.mnac.cat>

Patrocinen

